

Beslissing nr. 040/2023

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van de Universiteit Gent om een jaarlijkse mededeling van gegevens uit het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van een wetenschappelijk onderzoek, met name de 'Gezondheidsmonitor'

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister,

Gelet op de codificatie van 11 oktober 2013 van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs,

Gelet op de verordening EU 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Beslist op 22/11/2023

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door de Universiteit Gent, hierna de « Verzoeker » genoemd, om een jaarlijkse mededeling van gegevens uit het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van de 'Gezondheidsmonitor'. De Verzoeker deelt mee dat de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (hierna KSZ) zal optreden als derde vertrouwenspersoon.

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO en de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het betreft een nieuwe aanvraag en geen uitbreiding of wijziging van een eerder toegekende machtiging.

De Verzoeker vraagt om gemachtigd te worden om, via een derde vertrouwenspersoon, het Rijksregisternummer te gebruiken en om een mededeling te ontvangen van de informatiegegevens bedoeld:

- artikel 3, eerste lid:
 - o 5° (hoofdverblijfplaats),
 - o 6° (plaats en datum van overlijden),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

- artikel 1, eerste lid, 12° (beroep, met uitzondering van iedere vermelding die betrekking heeft op de specialisatie, de werkgever, een nevenberoep of een bijkomende functie), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoeker verzoekt een mededeling van de gegevens op basis van artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Artikel 5, eerste lid, 2° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 voorziet met name in de toegang tot het Rijksregister voor de openbare of private instellingen van Belgisch recht voor de informatie die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

Artikel 2 van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen stelt dat de Universiteit Gent een openbare instelling is met rechtspersoonlijkheid. Het verrichten van wetenschappelijk onderzoek is een taak die uitdrukkelijk is toegekend aan de Universiteiten in Vlaanderen door artikel II.18 van de Codex Hoger Onderwijs.

De voorwaarden van artikel 5, eerste lid, 2° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 kunnen bijgevolg als voldaan worden beschouwd.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker vraagt jaarlijks gegevens van de personen die hun toestemming gaven om deel te nemen aan de Gezondheidsmonitor.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

De Verzoeker vraagt een jaarlijkse mededeling van gegevens van personen die hebben toegestemd om deel te nemen aan de Gezondheidsmonitor. De Gezondheidsmonitor heeft als doel het 'gezond ouder worden' in kaart te brengen en anonieme statistieken te genereren om correlaties en trends verder te onderzoeken tussen verschillende variabelen. Volgens de Verzoeker kan een longitudinale follow-up met duidelijk gedefinieerde uitkomstmaten namelijk het lot van het individu in termen van welzijn, autonomie en gezondheid in kaart brengen. Het leeftijdscriterium 45+ werd gekozen omdat deze categorie een hoger responspercentage tijdens een langdurige follow-up zou bereiken, alsook omdat dit een efficiënt en cruciaal tijdvenster zou uitmaken om het begin van veelvoorkomende complexe ziekten te onderzoeken.

Het onderzoek beperkt zich tot personen woonachtig in Gent en de Verzoeker mikt op een deelname van 20.000 personen. Via de stad Gent heeft de Verzoeker de adresgegevens van alle 45-plussers gekregen binnen het gekozen werkingsgebied. Deze adresgegevens zijn aangeleverd in etiket-vorm om op de uitnodigingsbrieven te kleven. Daarnaast zal er eveneens een algemene campagne gebeuren naar alle Gentenaars via postbedeling om de visibiliteit van het project te versterken. Bij ontvangen van de brief en informatiebrochure, kunnen de personen zich registreren via een website en zal een huisbezoek worden ingepland om het project te duiden. Indien de persoon akkoord gaat om deel te nemen aan het project, zal er een toestemmingsformulier worden ingevuld en ondertekend met inclusie van opslag persoonsgegevens, alsook het Rijksregisternummer. Het Rijksregisternummer zal worden gebruikt voor koppelingen met andere databanken. In dit kader zal de KSZ optreden als derde vertrouwenspersoon. Het gebruik van het Rijksregisternummer, alsook de jaarlijkse mededeling van de gegevens uit het Rijksregister zullen in het toestemmingsformulier worden opgenomen.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert.

De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende worden beschouwd.

In dit verband wordt de Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens die worden meegedeeld

2.5.1 De hoofdverblijfplaats

De mededeling van het gegeven betreffende de hoofdverblijfplaats wordt gevraagd om redenen van communicatie, namelijk met het oog op het versturen van brieven aan de personen die deelnemen aan het onderzoek.

Aangezien het een longitudinaal onderzoek betreft, is het immers zeer waarschijnlijk dat deelnemers gedurende die periode verhuizen zonder het nieuwe adres aan de onderzoekers te melden. Het is mogelijk dat de deelnemer het nieuwe adres niet meedeelt omdat hij/zij niet langer wenst deel te nemen, maar het kan eveneens om een vergetelheid gaan. Op voorwaarde dat deelnemers alsnog te allen tijde hun toestemming kunnen intrekken en dat hier voldoende transparantie over bestaat, kan de mededeling van dit gegeven als gerechtvaardigd beschouwd worden. Personen die buiten Gent verhuizen zullen in principe niet meer opgevolgd worden binnen het onderzoek, maar indien zij dit wensen en hiervoor uitdrukkelijk toestemming geven, kunnen ze wel nog blijvend opgenomen blijven in de databank tot het overlijden of het einde van de studie.

[2.5.2 De datum van overlijden](#)

De datum van overlijden wordt gevraagd om in geval van overlijden van één van de deelnemers het onderzoek voor deze deelnemer stop te zetten. De Verzoeker vraagt niet louter een bevestiging van het overlijden, maar de exacte datum. De datum is volgens Verzoeker namelijk noodzakelijk om de follow-up tijd voor deze deelnemer correct te kunnen censoren.

[2.5.3 Het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen](#)

De Verzoeker zal het Rijksregisternummer bekomen via de deelnemer zelf. Het Rijksregisternummer zal worden gebruikt om jaarlijks bij het Rijksregister de gevraagde gegevens te bekomen en om eveneens jaarlijks de koppeling van de gegevens uit het Rijksregister met de gegevens uit de andere databanken uit te voeren. Meer bepaald gaat het om volgende databanken:

- Populatie-databank van het InterMutualistisch Agentschap (IMA)
- Databank farmanet van het IMA
- Databank gezondheidszorgen van het IMA
- Databank minimale ziekenhuisgegevens van de FOD Volksgezondheid

De Verzoeker moet erop toezien dat de verwerkingsverantwoordelijken van deze databanken ook gemachtigd zijn om het Rijksregisternummer in deze databanken op te slaan. In het kader van de koppelingen zal de KSZ optreden als derde vertrouwenspersoon.

[2.5.4 Het beroep](#)

De Verzoeker vraagt toegang tot het informatiegegeven betreffende het beroep. Dit is echter geen verplicht informatiegegeven van het Rijksregister, de registratie en bijwerking ervan hangt enkel af van het initiatief van de persoon in kwestie. Bijgevolg kan dit gegeven niet als betrouwbaar worden beschouwd, en kan de toegang ertoe dus in geen geval essentieel zijn.

Om voorgemelde redenen is de toegang aldus niet gerechtvaardigd.

[2.6 Frequentie](#)

De gegevens zullen in één keer per jaar aan de Verzoeker worden meegedeeld.

2.7 Gemachtigde personen

De Verzoeker geeft aan dat de toegang tot de gegevens beperkt is tot bepaalde personen van het Departement bioanalyse van de Faculteit farmaceutische wetenschappen en het IDLab (Internet technology and Data science Lab) van de Faculteit ingenieurswetenschappen en architectuur die zich bezig houden met het onderzoeksproject. De KSZ zal enkel het Rijksregisternummer gebruiken met het oog op de koppelingen van de gegevens.

2.8 Mededeling aan derden

De Verzoeker deelt mee dat de persoonsgegevens niet verstuurd zullen worden naar derden. Het databestand kan dan ook enkel geanonimiseerd worden gedeeld met derden.

2.9 Duur van de machtiging

De machtiging wordt gevraagd voor de duur van het onderzoek, namelijk 50 jaar. Met het oog op de maatregelen die door de AVG worden opgelegd, lijkt een nieuwe analyse van de relevantie en van de proportionaliteit van de machtiging binnen 10 jaar redelijk. De machtiging kan dan eventueel verlengd worden.

Als er zich een wijziging in de regelgeving, doeleinden of organisatie van de informatieveiligheid voordoet die gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de gegevens, dan is het de verantwoordelijkheid van de Verzoeker om dit te melden aan de bevoegde autoriteit, die de verleende machtiging bijgevolg zal herzien.

Met het oog op het uitvoeren van de studie en de koppelingen conform de voorwaarden zoals hierboven vermeld, dient de Verzoeker eveneens een machtiging aan te vragen bij het Informatieveiligheidscomité. Bijgevolg zal de machtiging verleend bij deze beslissing pas ingaan vanaf de datum van ingang van de machtiging verleend door het Informatieveiligheidscomité.

2.10 Wijzigingen

De automatische mededeling van de aan de gegevens aangebrachte veranderingen wordt niet gevraagd, aangezien de Verzoeker geen rechtstreekse toegang tot de registers vraagt.

2.11 Bewaartermijn

De Verzoeker beroept zich op artikel 22, §8 van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek. In dit artikel wordt een bewaartermijn van maximum 50 jaar na de verkrijging van het menselijk lichaamsmateriaal voorzien voor persoonsgegevens die in een biobank worden bewaard. Deze termijn komt overeen met de duur van het onderzoek. Na afloop van het onderzoek dienen alle gegevens te worden geanonimiseerd, tenzij een deelnemer eerder verzoekt om een anonimisering van zijn gegevens aangezien de verwerking van gegevens gebaseerd is op de toestemming van de personen.

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom wordt beschreven in de aanvraag die de Verzoeker heeft ingediend.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Beslist dat de Verzoeker gemachtigd wordt, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, mededelingen te ontvangen van de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 5° (hoofdverblijfplaats),
- 6° (datum van overlijden),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Weigert de mededeling van de informatiegegevens bedoeld in artikel 1, eerste lid, 12° (beroep, met uitzondering van iedere vermelding die betrekking heeft op de specialisatie, de werkgever, een nevenberoep of een bijkomende functie), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Beslist dat de Verzoeker, alsook KSZ als derde vertrouwenspersoon, gemachtigd zijn, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, het Rijksregisternummer te gebruiken.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt voor een duur van tien jaar, vanaf de datum van ingang van de machtiging verleend door het Informatieveiligheidscomité in het kader van de Gezondheidsmonitor zoals hierboven vermeld.

Annelies VERLINDEN,

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing